

Suunnitelma kasvatustakeskustelujen ja kurinpidollisten keinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Yhteinen suunnitelma varmistaa toimintatapojen laillisuuden ja yhdenmukaisuuden sekä oppilaiden yhdenvertaisen kohtelun Espoossa. Suunnitelma tukee koulun järjestysääntöjen toteutumista.

Opetukseen osallistuvalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, jossa työrauha ja opiskelun esteetön sujuminen on varmistettu. Työrauhaan voidaan vaikuttaa monilla koulun keinoilla, joista keskeisiä ovat opettajan antama jatkuva ohjaus ja palaute, yhteistyö sekä yhteinen vastuunotto ja huolenpito. Pedagogisia ratkaisuja kehittämällä sekä luottamuksen ja välittämisen ilmapiiriä vahvistamalla luodaan edellytykset hyvän työrauhan rakentumiselle. Koululla on oikeus käyttää työrauhan turvaamiseksi ja epäasialliseen käyttäytymiseen puuttumiseksi kasvatustakeskustelua ja perusopetuslain mukaisia ojentamis- ja kurinpitokeinoja. Koulun opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Seuraamusten kirjaamisessa sekä niistä ilmoittamisessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan sähköisiä järjestelmiä.

Kasvatustakeskustelu on ensisijainen tapa puuttua oppilaan epäasialliseen käyttäytymiseen. Keskustelun tarkoituksena on yhdessä oppilaan kanssa yksilöidä toimenpiteeseen johtanut teko tai laiminlyönti, kuulla oppilasta, selvittää laajemmin käyttäytymisen syitä ja seurauksia sekä pohtia keinoja tilanteen korjaamiseksi. Menettelyn tavoitteena on löytää myönteisiä keinoja oppilaan koulussa käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi.

Kasvatustakeskustelu käydään, jos oppilas

- häiritsee opetusta
- muutoin rikkoo koulun järjestystä
- menettelee vilpillisesti
- kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai heidän ihmisarvoaan loukkaavasti

Kurinpidossa ja työrauhan turvaamisessa voidaan käyttää vain laissa mainittuja keinoja, ja näitä keinoja käytettäessä noudatetaan laissa säädettyä menettelyä ja hallinnon yleisiä oikeusperiaatteita. Keinojen käyttö perustuu asiallisiin, yleisesti hyväksyttäviin ja objektiivisiin syihin. Samanlaisista teoista tulee tekijästä riippumatta määrätä samanlainen seuraamus, kuitenkin siten, että tekojen toistuminen voidaan ottaa huomioon raskauttavana tekijänä. Kurinpitotoimea harkitessaan tulee ottaa huomioon teon laatu sekä oppilaan ikä ja kehitystaso.

Henkilökunta perehdytetään ojentamis- ja kurinpidollisten toimivaltuuksien käyttämisessä. Yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä seuraa suunnitelman toteutumista ja vaikuttavuutta.

Suunnitelman toteutumista tulee seurata aktiivisesti. Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän tulee osaltaan huolehtia suunnitelman seurannasta ja vaikuttavuuden arvioinnista.

Koulun tehtävä:

Suunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite, jota koulu täydentää. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua koulukohtaisen suunnitelman valmisteluun. Koulun johtokunta hyväksyy suunnitelman. Henkilöstöä ja oppilaskuntaa kuullaan ennen suunnitelman hyväksymistä.

Koulussa varmistetaan, että yhteiset toimintatavat ovat opettajien, huoltajien ja oppilaiden tiedossa. Toimintatavoista ja käytänteistä käydään keskustelua henkilökunnan, oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Lisäksi koulu voi määritellä oppilaita ja huoltajia kuullen tilanteet, joista kasvatustietokeskustelun sijaan määrätään suoraan jälki-istunto.

Koulun tulee määritellä vastuut ja toimintatavat opetuksen epäämistä koskevissa tilanteissa:

o Oppilaalle laadittava henkilökohtainen suunnitelma opetuksen järjestämisestä, toteuttamisesta ja seurannasta opetukseen osallistumisen epäämisen aikana ja turvallisen opetukseen palaamisen tukemiseksi: suunnitelman kirjaamisen, toteuttamisen ja seurannan vastuut.

Koulu: *Luokanopettaja/erityisluokanopettaja vastaa, laaja-alainen erityisopettaja/rehtorit tukevat tarvittaessa.*

o Oppilaan ja hänen huoltajansa osallisuus em. suunnitelman laatimisessa

Koulu: *Suunnitelma tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.*

o Oppilaan mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskeluhuollon psykologin tai kuraattorin kanssa opetuksesta epäämisen aikana

Koulu: *Jokaisella oppilaalla on mahdollisuus opiskeluhuollon työntekijöiden kanssa henkilökohtaiseen keskusteluun. Oppilaita ja huoltajia tiedotetaan, miten tapaamisen voi varata.*

o Oppilaalle järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen

Koulu: *Yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa kartoitetaan tuen tarve ja tarvittaessa käytetään koulun ulkopuolista tukea.*

o Oppilaan valvonta seuraavien toimenpiteiden jälkeen:

- Oppilaan poistaminen luokkahuoneesta tai muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta tai
- kun oppilaan opetukseen osallistuminen on eväty jäljellä olevan ja sitä seuraavan työpäivän ajaksi

Koulu: *Jos oppilas poistetaan oppitunnilta, oppituntia opettava opettaja hoitaa valvonnan. Tarvittaessa voidaan sopia valvonnasta laaja-alaisen erityisopettajan kanssa tai jonkun toisen opettajan kanssa. Muusta tilasta tai koulun tilaisuudesta poistettaessa laaja-alainen erityisopettaja, erityisluokanopettajat tai joku muu erikseen sovittu koulun opettajakunnan jäsen huolehtivat valvonnasta, mikäli luokanopettajat ovat kiinni oman ryhmänsä valvonnassa. Jos oppilaalta evätään koulupäivän jatkuminen ja mahdollisesti seuraava työpäivä, ensisijaisesti oppilasta opettava opettaja sopii huoltajan kanssa valvonnan vastuun siirtämistavasta. Erikseen sovittaessa yhteyden huoltajaan tai varahakijaan voi hoitaa rehtori/apulaisrehtori tai joku muu koulun työntekijä. Niittykummun koulussa opetuksesta epäämistilanteissa oppilaan mukaan annetaan Opetuksesta epäämislomakkeen lisäksi erillinen liite, johon on kirjattu jo tehtyjä toimenpiteitä tilanteen rauhoittamiseksi, ennen kuin on päädytty opetuksesta epäämiseen. Ko. liitteeseen kirjataan myös suunnitelman suuntaviivoja kouluun palaamisesta*

o Yhteistyö koulun sijaintikunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä hoitavien viranomaisten kanssa

Sosiaalihuollosta vastaavalle viranomaiselle tulee tarvittaessa ilmoittaa, jos oppilaan oikeus osallistua opetukseen on evätty.

Koulu: *Ilmoituksen sosiaaliviranomaiselle tai yhteyttä perhesosiaalityöhön ottaa se henkilö, jolle huoli on herännyt tai joka on käynnistänyt epäämiseen liittyvät toimenpiteet.*

Ojentamis- ja kurinpitomenettely	Syy	Päätösvalta	Toimintatapa	Kuuleminen, kirjaaminen, ilmoittaminen	Muutoksenhaku

Oppilaan määrääminen tekemään tehtäviä koulupäivän jälkeen	Oppilas on laiminlyönyt kotitehtävät	Koulun opettaja	Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Luokasta poistumismääräys	Häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokasta tai muusta opetustilasta.	Koulun opettaja tai rehtori/koulunjohtaja.	Opettaja tai rehtori/koulunjohtaja antaa poistumismääräyksen. Jos oppilas ei noudata poistumismääräystä, opettaja tai rehtori/koulunjohtaja voi poistaa oppilaan luokasta. Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä lähetetään aluepäällikölle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Koulun tilaisuudesta poistumismääräys	Häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan koulun	Koulun opettaja tai rehtori/koulunjohtaja.	Opettaja tai rehtori/koulunjohtaja	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Jos on	Ei muutoksenhakuoikeutta.

	järjestämästä tilaisuudesta.		antaa poistumismääräyksen. Jos oppilas ei noudata poistumismääräystä, opettaja tai rehtori/koulunjohtaja voi poistaa oppilaan koulun tilaisuudesta. Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä lähetetään aluepäällikölle.	
Opetuksen epääminen jäljellä olevan koulupäivän ajaksi	Oppilas käyttäytyy väkivaltaisesti tai uhkaavasti ja on olemassa vaara, että toisen oppilaan tai koulun henkilöstön turvallisuus kärsii oppilaan väkivaltaisen tai uhkaavan käytöksen vuoksi	Opetuksen epäämisestä päättää rehtori / koulunjohtaja. Oppilaan voi poistaa opettaja tai rehtori / koulunjohtaja	Rehtori/koulunjohtaja päättää opetuksen epäämisestä. Oppilasta ei saa jättää ilman valvontaa. Arvioitava tilannekohtaisesti. Huoltajan kanssa	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Ilmoitettava tarvittaessa sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä	Ei muutoksenhakuoikeutta

	taikka opetus vaikeutuu kohtuuttomasti oppilaan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.		sovitaan, tuleeko huoltaja hakemaan oppilaan koulusta tai voiko oppilas lähteä yksin turvallisesti kotiin. Jos oppilaalle on annettu poistumismääräys, eikä oppilas sitä noudata, rehtori ja/tai opettaja voi poistaa koulun alueelta. Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää poistamisen, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Oppilaalle on järjestettävä tarvittava oppilashuolto.	hoitavalle viranomaiselle. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä lähetetään aluepäällikölle.	
Opetuksen epääminen seuraavaksi työpäiväksi	Oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan edellä mainitulla perusteella evätä myös seuraavaksi työpäiväksi, mikäli opetuksen järjestäjä tarvitsee aikaa	Opetuksen epäämisestä päättää rehtori/koulunjohtaja.	Epäämisen aikana oppilaalle on järjestettävä 36 h §:ssä tarkoitettuna oppilashuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti oppilashuollon	Kirjattava. Ilmoitettava huoltajalle. Ilmoitettava tarvittaessa kunnan sosiaalihuollon toimeenpanoon kuuluvia tehtäviä	Ei muutoksenhakuoikeutta.

	suunnitella oppilaan paluuta takaisin opetukseen ja tarjota oppilaalle oppilashuollon palveluita sekä tukea turvallista paluuta opetukseen.		psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi oppilaalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja oppilaan palatessa opetukseen. Oppilaalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.	hoitavalle viranomaiselle. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen varataan mahdollisuus osallistua opetukseen palaamisen tukemiseksi tehtävän suunnitelman laatimiseen.	
Oikeus tarkastaa oppilaan tavarat	Tarkastaminen on mahdollista, jos on ilmeistä, että oppilaalla on hallussaan kiellettyjä esineitä tai aineita, joilla voi vaarantaa omaa tai toisen turvallisuutta eikä oppilas pyynnöstä huolimatta luovuta niitä tai osoita luotettavasti, ettei niitä ole.	Opettaja, rehtori / koulunjohtaja	Tarkastajan tulee olla oppilaan kanssa samaa sukupuolta. Tarkastuksessa tulee olla läsnä lisäksi toinen täysi-ikäinen koulun henkilökuntaan kuuluva. Em. suoritustavasta voidaan poiketa, jos asian kiireellinen luonne turvallisuuden kannalta on ehdottoman välttämätöntä.	Oppilaalle tulee ennen tarkastusta ilmoittaa tarkastuksen syy ja perustelu. Huoltajalle ilmoitetaan mahdollisimman pian. Kirjattava.	Ei muutoksenhakuoikeutta
Oppilaalla olevan esineen tai aineen haltuunottaminen	Haltuunotto koskee laissa kiellettyjä ja muita vaarallisia esineitä tai aineita, tai esineitä, jolla oppilas	Opettaja, rehtori / koulunjohtaja	Oppilasta on pyydettävä ennen haltuunottoa itse antamaan esine tai aine pois.	Esineiden haltuunotto on kirjattava, samoin luovuttaminen tai hävittäminen.	Ei muutoksenhakuoikeutta

	häiritsee opetusta tai oppimista.		Jos oppilas vastarintaa tekemällä koettaa välttää haltuunoton, rehtori ja/tai opettaja voivat käyttää tarpeellisia voimakeinoja (ei voimankäyttövälineitä). Kielletyt esineet ja aineet luovutetaan huoltajalle paitsi, jos oppilaalla tai huoltajalla ei ole lain mukaan oikeutta pitää niitä hallussaan. Tällöin ne luovutetaan poliisille. Esineet ja aineet säilytetään oppilaan nimellä ja haltuunottopäivällä varustettuna lukitussa paikassa.	Huoltajalle on ilmoitettava mahdollisimman pian. Jos on käytetty voimakeinoja, kirjallinen selvitys voimakeinojen käytöstä lähetetään aluepäällikölle.	
Kasvatuskeskustelu	Oppilas häiritsee opetusta, rikkoo koulun järjestystä, menettelee vilpillisesti tai kohtelee muita oppilaita tai koulun henkilökuntaa epäkunnioittavasti tai ihmisarvoa loukkaavasti.	Opettaja tai rehtori / koulunjohtaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti yhdessä oppilaan kanssa. Tarvittaessa selvitetään laajemmin syyt ja seuraukset ja mietitään keinot käyttäytymisen ja hyvinvoinnin parantamiseksi.	Kirjataan kasvatuskeskustelun kirjaamislomakkeelle. Ilmoitetaan huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.

			Huoltajalle on varattava mahdollisuus osallistua kasvatuskeskusteluun tai osaan siitä, jos se katsotaan tarpeelliseksi.		
Jälki-istunto	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti. Yleensä jälki-istunto määrätään, jos epäasiallinen käytös jatkuu kasvatuskeskustelusta huolimatta.	Oppilaan opettaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Järjestettävä valvonta. Jälki-istunnossa voidaan teettää kirjallisia ja suullisia tehtäviä tai harjoituksia. Jälki-istuntoa ei voida järjestää siten, että oppilas joutuisi sen seurauksena jäämään pois opetuksesta.	Oppilasta on kuultava, hankittava tarpeellinen selvitys, kirjattava ja ilmoitettava huoltajalle.	Ei muutoksenhakuoikeutta.
Kurinpitotoimi	Syy	Päätösvalta	Toimintatapa	Kuuleminen, kirjaaminen, ilmoittaminen	Muutoksenhaku
Kirjallinen varoitus	Oppilas häiritsee opetusta tai muuten rikkoo koulun järjestystä tai menettelee vilpillisesti.	Rehtori / koulunjohtaja	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Oppilalle on järjestettävä tarpeellinen oppilashuolto.	Oppilasta kuullaan ja hankitaan muu tarpeellinen selvitys. Huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvitaan rehtorin kirjallinen päätös. Päätös	Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.

				annetaan tiedoksi huoltajille ja 15 vuotta täyttäneelle oppilaalle.	
Erottaminen enintään 3 kuukauden ajaksi	Oppilaan rikkomus on vakava tai oppilas jatkaa epäasiallista käyttäytymistä jälki-istunnon tai kirjallisen varoituksen saatuaan.	Koulun johtokunta	Yksilöidään teko tai laiminlyönti. Opetuksen järjestäjän tulee järjestää opetus erottamisaikana. Erotetulle oppilaalle laaditaan opetussuunnitelmaan perustuva henkilökohtainen suunnitelma, jonka mukaan opetus toteutetaan ja oppimista seurataan. Oppilaalle on järjestettävä tarpeellinen oppilashuolto.	Oppilasta kuullaan ja hankitaan muu tarpeellinen selvitys. Huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluksi. Tarvitaan johtokunnan kirjallinen päätös. Päätös annetaan tiedoksi huoltajille ja 15 vuotta täyttäneelle oppilaalle. Sosiaalitoimen edustaja tulee kutsua johtokunnan kokoukseen. Oppilaalle ja hänen huoltajalleen on varattava tilaisuus osallistua opetussuunnitelmaan perustuvan henkilökohtaisen suunnitelman laatimiseen.	Päätöksestä voi valittaa hallinto-oikeuteen.